

Maiselova synagoga se vrací o sto let zpět

Praha – Židovské muzeum v Praze dokončuje rekonstrukci Maiselovy synagogy. Změna bude patrná na první pohled - synagoga má už teď jiné barvy, než na které jsou Pražané zvyklí. V objektu nyní pracují restaurátoři i stavební dělníci, pokládá se tam dlažba a celý prostor se připravuje na umístění nové expozice, tedy instalaci vitrín a audiovizuální techniky. Synagoga nově bude sloužit nejen muzeu, ale i pro pořádání kulturních a společenských akcí.

Původně rodinná synagoga ve své době nejbohatšího pražského Žida Mordechaje Maisela z konce 16. století se opravuje od května: "Poslední rekonstrukce proběhla před 20 lety a ta expozice, která tady byla, tak už jakoby dožila. Už nebyla schopná poskytnout návštěvníkům správně podané informace. A i ta budova po dvaceti letech vykazovala značné nedostatky," uvedl Milan Lička, vedoucí provozního odboru Židovského muzea v Praze.

Při rekonstrukci bylo nutné řešit řadu technických problémů: "Samozřejmě ta stará stavba, která je z roku 1590, tak není zaizolovaná proti zemní vlhkosti, a ta zemní vlhkost přes pilíře, přes ty stěny stoupala nahoru. Po dohodě s památkáři se tento problém mohl řešit až poté, co se otloukly omítky, co se přesně změřila vlhkost, která tam je, a navrhovala se různá řešení," konstatoval Milan Lička. Technickou zajímavostí je, že v pilířích a některých stěnách je použit systém elektroosmotického vysoušení zdiva. V přední části je použit systém nízkotlaké injektáže, která vytváří infuzní clonu. "Takže je to zajímavá věc, která původně nebyla obsahem projektu, ale dodatečně vyvstala ta nutnost, protože vzlínající voda nám tady problém dělala," uvedl Milan Lička.

Cílem je vrátit vzhled synagogy do roku 1905. Restaurátoři při průzkumu zjistili, že stavba tehdy byla o dost barevnější. "Před rekonstrukcí tady nebyly vůbec žádné barvy, protože jak exteriér, tak interiér stavby byl monochromně bílý. Teď, když najednou máme v interiéru i exteriéru barvy, je to něco úplně jiného," uvedl restaurátor Miroslav Koželuh. "Některé barvy, jako třeba zelená nebo i teplejší odstíny, nás trochu překvapily, ale ve finále je ten výsledek hezký," dodal Miroslav Koželuh.

"Využili jsme fotografie, využili jsme výsledky restaurátorského průzkumu. A ta fasáda je dneska udělaná tříbarevně, je tam okr, je tam žluť, je tam mírně červená barva – přesně podle vzorků, které byly dopředu odsouhlaseny pracovníky památkové péče," dodal Milan Lička z Židovského muzea s tím, že fasáda nyní z venku působí mnohem barevněji i plastičtěji.

Podoba synagogy ze začátku 20. století se podle architekta Hynka Fetterleho opřela o gotický vzor: "Je to novogotický vzhled, s použitím gotických prvků. Ale ty fasádní prvky, fiály a tvaroslovné prvky, už jsou v podstatě prefabrikáty. Oni vytvářeli výdusky – nejsou kamenné, ale jsou to betonové věci, které se potom skládaly na sebe. Je v tom už vidět duch 20. století, když se vynalezl beton. Například fiály už byly ve velmi špatném stavu, takže my jsme museli udělat kopie a ty kopie jsme znova osadili. Všech 12 kusů fiál, což byla velká akce, protože se

to dělalo autojeřábem v tomto malém uzavřeném prostoru," popsal Hynek Fetterle, architekt rekonstrukce i nové expozice.

Nová expozice

Prostor synagogy už se připravuje na to, aby tam mohla být umístěna nová expozice. Tomu se přizpůsobila i probíhající rekonstrukce: "Dnešní trend je užívat interaktivní obrazovky, víc audiovizuální techniky, což ta původní budova neumožňovala," uvedl Milan Lička z Židovského muzea v Praze.

"Bude to expozice Dějiny Židů od 10. do 18. století v českých zemích. Expozice je koncipována tak, že je umístěna převážně v bočních lodích a střed synagogy zůstane volný," uvedl Hynek Fetterle, architekt rekonstrukce a nové expozice. "Máme tady velice atraktivní promítání průletu Židovským městem podle Langweilova modelu – ta kamera prochází uličkami starého města Josefova z doby Langweilova modelu, to znamená z první poloviny 19. století. Máme tady dotykové obrazovky," uvedl Hynek Fetterle.

Synagoga nebude sloužit jen muzeu - budou tam i koncerty

Změní se i funkce synagogy, která dosud sloužila pouze jako muzeum. Večer by se tu totiž měly nově konat nejrůznější kulturní akce. "Synagoga sloužila pouze jako expozice v otevírací době Židovského muzea, to znamená od 9 do 18 hodin, a pak byla uzavřena. Kdežto nyní je celá stavba připravena multifunkčně. Muzeum chce, aby tato stavba ve večerních hodinách obohatila kulturní život v Praze a mohly se zde konat různé přednášky, kulturní vystoupení, hudební vystoupení. Takže programová náplň pro večerní využití se teď připravuje a věříme, že obohatí významným způsobem kulturní život v Praze. Podobně jako nám slouží třeba Španělská synagoga," uvedl Milan Lička z Židovského muzea v Praze.

Oprava Maiselovy synagogy vyjde na 30 milionů korun a muzeum ji prakticky celou hradí ze svého. Všechny stavební práce budou hotové asi za 3 měsíce. Po instalaci výstavních předmětů se sem pak první návštěvníci dostanou v průběhu května.